

Nørre Søby Forsamlingshus

1893 - 1959 - 1993 - 2009

1993

Vigtige årstal i Husets historie

1893: Det første Forsamlingshuset indvies. - **1959:** Det nye hus på Rosenvej indvies.
1993: 100-års jubilæet for institutionen Nørre Søby Forsamlingshus fejres.
2009 var 50-året for indvielsen af det nye hus på Rosenvej. Det blev behørigt fejret ved en kombineret høst- og jubilæumsfest den 19. september 2009 med deltagelse af omkring 100 personer, hvoraf flere havde været med ved indvielsen den 28. oktober 1959.

Jeg begynder et helt andet sted. **Forsamlingshusbevægelsen i Danmark startede omkring 1870;** Nørre Søby var ikke blandt de første, der byggede forsamlingshus. Af gamle breve og protokoller kan vi se, at de unge i lang tid pressede på for at få et sted at være med "Legems- og Våbenøvelser", sang, dilettant og Ungdomsforeningen. Men også "de ældre" havde behov for et sted at kunne mødes. Danmark var dengang som nu "Foreningernes Land" – og ved læsning af de gamle regnskabsprotokoller kan det konstateres, at der var mange foreninger i Nørre Søby.

Da **1993** nærmede sig, kom der ofte spørgsmål som "Hvornår har Huset fødselsdag?" - Man var rimelig sikker på årstallet, men datoen? 1. eller 5. december 1893 blev nævnt på grundlag af love-nes datering og den første generalforsamling, der er refereret. Det var ikke en stiftende generalforsamling – det begynder med et færdigt hus. Regnskabsprotokollens indtægtsside begynder med følgende poster:

Tilovers fra Byggekapitalen: kr. 13,06 - ved Indvielsen af Huset indkom: kr. 13,50.

Der må have været en planlægningsfase, som vi ikke kendte noget til. Her faldt imidlertid vigtige brikker på plads i løbet af sommeren 1993. En udateret kladde til en invitation til tegning af aktier eller bidrag, udfærdiget af pastor Wittrup, kom for dagens lys, og den lyder sådan:

"Da der er mange her i Sognet, som ønsker, at der skal bygges et Forsamlingshus her i Nørre Søby, enten på den såkaldte Exerцерplads eller på en anden passende grund i byen, bedes de, som ville bidrage til et sådant, at tegne sig på nedenstående liste (hvad enten de vil tegne sig som garanter for en navngiven sum eller indbetale en sum). – For at ALLE, som har interesse for ovenstående sag, kunne deltage, har man tænkt sig, at man kunne tegne sig for aktier á 5 kr.

Når der er tegnet så stort et beløb, at Husets opførelse kan betragtes som sikret, vil et møde blive afholdt, som vælger en bestyrelse, der vil have at udarbejde forslag til husets størrelse og indretning, og til love for dets benyttelse, ligesom den bemyndiges til at træffe de fornødne lån."

Der var også tegning af det på tænkte hus, grundrids og angivelse af placering. Heraf kan vi slutte, at "Exerцерpladsen" var den grund, hvorpå Huset blev bygget i 1893. Det lå på Kirkesøvej på "Trekanten". - "Exerцерpladsen" lyder noget militaristisk i vore ører i dag; men Skytteforeningerne var en del af samfundslivet i sidste del af 1800-tallet. Og hele ideen med Huset rummes i love-nes §1, som lyder:

***Formålet med Forsamlingshuset er,** at tilvejebringe et passende lokale til afholdelse af foredrag, forhandlingsmøder og sang, samt til frivillige legems- og våbenøvelser for Nørre Søby sogns ungdom. Med bestyrelsens samtykke kan det også afbenyttes til møder af kommunal art, samt ved festlige lejligheder. I det hele skal det kunne nyttes ved hvilket som helst foretagende, der kan anses at være til fremme for folkets åndelige og materielle velvære. Det må ikke bruges i socialistisk, samfundsopløsende, fritænkerisk eller religionsforstyrrende øjemed.*

Bemærk den sidste sætning: ”socialistisk, samfundsopløsende, fritænkerisk eller religionsforstyrrende øjemed”. Ved en generalforsamling i 1931 ændredes ”socialistisk” til ”kommunistisk”; det skete efter at Socialdemokratiet havde overtaget regeringsposten. Det var vist den første vedtægtsændring i Nørre Søby Forsamlingshus’ love fra 1893.

Invitationen til tegning af aktier blev efterkommet, og 75 andelshavere tegnede 871 andele á 5 kr.; der blev lånt 4.150 kr. i Faaborg Spare- og Lånekasse. Huset blev bygget af lokale håndværkere – de samme som byggede Brugsen året før. Og **den 6. december 1893 kl. 4 om eftermiddagen** blev Huset indviet. Præsterne Wittrup, Nørre Søby, og Hansen, Sdr. Næraa, talte. [Jeg fandt datoen i en annonce i Fyens Stiftstidende].

Så begyndte Husets liv – med møder af forskellig art, juletræ, høstfest, dilettant m.m.m. I **1905** holdt man det første **Andespil** – med få undtagelser kørte det frem til 1971. Ifølge protokollerne var der en lille pause; så prøvekørte man **Banko-spillet i 1976** – og mon ikke, det i dag er en af grundpillerne i Husets økonomi.

Det gamle hus var også rammen om et utal af familiesammenkomster, i glæde som i sorg; koncerter (for Nørre Søby havde også en Musikforening i første halvdel af 1900-tallet), danseskole, baller, lysbilleder – og filmforestillinger, før byen fik en biograf (i 1948). – Under 1. Verdenskrig var der **Alsang**. Og Huset var mødested for Frihedskæmperne den 5. maj 1945, inden de blev kørt til opgaver i og omkring Odense.

Der var liv i det gamle forkætrede hus – mange sagde, ”Hvor er det grimt”; men det var nu byens hus, og det blev flittigt brugt. En ting bør nævnes her: mange har fotograferet postkort med ”Partier fra Nørre Søby” (Kirken, Søbysøgård, Brugsen, Møllen, Skolen, Gadekæret m.m.m.) – men jeg har endnu ikke set et postkort med ”Forsamlingshuset”, sådan taget for sin egen skyld. I lang tid havde Lokalarivet kun 1 – ét – foto af Huset i sin helhed (antagelig fra 1958), udlånt af Frederik Ellegaard. Der er også taget et billede inde i Huset, hvor salen var pyntet på traditionel vis med blomster og neg i ribberne og over vinduerne, klar til den sidste høstfest i det gamle hus. – Ellers optræder Huset i fotografisk henseende som baggrund for gymnaster, dilettanter, bryllups-gæster m.m.m.

I midten af 1990’erne dukkede der et ”rigtigt” fotografi af Huset op i Lindely-arkivet. Dateringen antages at være i slutningen af 1890’erne. Det vakte naturligvis stor glæde; en forstørrelse blev foræret til Huset ved Julemessen i 1996.

Daværende borgmester Knud Knudsen så på billedet med fagmandens øjne: ”Det er flot murerarbejde”. Så endelig fik det gamle hus nogle rosende ord med på vejen.

Der var i de første mange år et STORT problem: manglen på et WC, en **retirade**, som det hed dengang. Huset havde eksisteret i 10 år, før følgende stod at læse i protokollen (altså i 1903): *"Savnet af en retirade ved huset bliver stadig mere følelig. Udvalg nedsat, skal udarbejde planer og overslag til opførelse af en sådan"*. – 14 dage senere fremlagdes 4 forslag: til henholdsvis 214 kr. – 190 kr. – 180 kr. og 25 kr. – Alle var foreslået opført på den anden side af vejen, og den jord ejede Forsamlingshuset ikke. Så forslagene forkastedes, og "sagen henvist til behandling senere".

– Det varede helt til 1926, hvor tømrer Peter Hansen, Radby, fik sit tilbud på 385 kr. antaget. Året efter blev det vedtaget at plante ca. 20 stedsegrønne træer om bygningen, som blev opført på grunden vest for Huset.

Hvad gjorde man i de mellemliggende 33 år??? - Over for Huset lå en mark med et buskads, og på den anden side af Landevejen (Odensevej) lå en gård, hvis staldbygning var let tilgængelig. Gårdejereren accepterede stiltiende, at grebningen også blev brugt af gæster i Huset!

Forsamlingshuset har haft mange engagerede formænd gennem tiderne. Møller Kresten Hansen styrede Huset gennem de første 6 vanskelige år; derefter fulgte en vifte af Nørre Søby-borgere i formandsstolen; de har alle haft deres at slås med, har sørget for at Huset fungerede. Jeg har nævnt den første formand, lad mig da også nævne den sidste i det gamle hus: cyklehandler Fr. Ellegaard, som også tog et par år med i det nye. - Om planer for det nye hus og realiseringen af samme har bestyrelsesmedlemmer fra den tid ofte sagt: "Det var Ellegaard, som var sjælen i det foretagende". **Det nye hus kostede kr. 181.220,65.**

Og så kom da **1959, hvor der den 28. oktober** var stor indvielsesfest på Rosenvej. Ellegaard sørgede for, at deltagerne blev fotograferet; et herligt album er i Lokalarkivets varetægt, og mange har "hilst" på sig selv i en 50 år yngre udgave.

For **bestyrelserne** i det nye hus – som for dem i det gamle – har pligterne bestået i at få Huset til at fungere: fastsætte leje af lokalerne, planlægge driften, træffe aftaler om værtskabet osv. De gamle protokoller – såvel som de nye – fortæller historien om aldrig ophørende reparationer, små såvel som store, forbedringer, kampen om at få økonomien til at hænge sammen.

Det har ikke manglet på initiativer til at forbedre Husets økonomi. De populære andespil afløstes af banko (1976); derudover har **høstfest/sensommerfest** og **juletræ** været faste indslag i Husets liv. En nyskabelse er også: **den årlige Julemesse**, som første gang afholdtes i 1986. Formålet var at skaffe midler til hjælp til indkøb af nye stole. Den blev en stor succes, som siden er fulgt op. Altid med det formål: at forbedre Huset.

Dilettant. Fra **1905** – måske før – har der været dilettant i Huset. En perlerække af forestillinger med søbynitter som aktører er gået over scenen – i det gamle såvel som det nye. Lokalarkivet er den lykkelige ejer af et stort udvalg.

I mange år var **Adventsmøderne med bl.a. Lucia-optog og "Malvinas Julehjerter"** henlagt til Huset. I de senere år har der været arrangeret **Fastelavnsfest** for børnene og **Karneval** for de voksne. Der har før, i hvert fald i 1930'erne, været karneval i Huset. Hvis nogen husker noget fra den tid eller senere, hører Lokalarkivet gerne om det. - **Loppemarked** er også på aktivitetskalenderen, og Huset har givet plads til så forskellige arrangementer som: **Klaverdåb / Syng-sammen aften**, inspireret af gaven til Huset Julen 1987: et klaver fra en anonym giver - **Lokalarkivets udstillinger**: 1995 i forbindelse med 50-året for befrielsen – 2000 ved Nørre Søby-dagene. - **Borgermøder**, arrangeret af SKULDERBLADET, forud for kommunalvalgene i 1997 - 2001 - 2009.

I de sidste mange år har Peder Larsen deltaget i bestyrelsesarbejdet. Blev i 1988 suppleant – 1989 menigt medlem – fra 1990 banko-formand – fra 1996 formand for bestyrelsen. Har derfor rekorden som den længst siddende formand for Nørre Søby Forsamlingshus: indtil nu, 14 år + 8 år som menigt medlem. Sammen med de skiftende bestyrelser har han styret Huset igennem gode som vanskelige tider. Den store om- og tilbygning i 2009 har bragt Huset i overensstemmelse med tidens krav; nu mangler blot et handicap-toilet – det har længe været på ønskesedlen og bliver forhåbentlig snart opfyldt.

Nørre Søby Forsamlingshus har oplevet meget siden starten i 1893. Alle gode ønsker følger Huset på Rosenvej i årene, som kommer.

Aase Reffstrup
Lokalarkivet for Nørre Søby Sogn

Lokalarkivet hilser Forsamlingshuset med en lille billedkavalkade, udvalgt af den store billedskat vi råder over. – Giver det lyst til at se mere, så kom og besøg os.

1890'erne

Salen pyntet til sidste høstfest i det gamle hus (1958)

Aksel Jensen, Agerslyst - Anton Danielsen, Helge Pedersen - Børge Hempler - Frederik Ellegaard
H. Mose Hansen - Kirstine Ellegaard - Agnes Jensen - Grethe Hempler - S. Mode Hansen

1958

Bestyrelsen mødtes i huset på Rosenvej

S. Veller Hansen - Aksel Jensen - H. Mose Hansen - Børge Hempler - Anton Danielsen - Frederik Ellegaard

Fra indvielsesfesten 28. oktober 1959 - bestyrelsesmedlemmer understreget

Fr. Ellegaard – S. Mose Hansen, som "vikar" for HMH

Aksel Jensen – S. Veller Hansen

Anton og Kirstine Danielsen

Børge og Grethe Hempler

Asta Ellegaard

Svend Aage Nielsen

Frede ?

Erna og Carl Larsen

Betjeningen

Gudrun Christensen - Lis Andersen - Gudrun Jensen - Henny Munch Jensen - "Søster"

JULEMARKED

**Nr. Søby Forsamlingshus
søndag 30/11 kl. 10-18**

Kom og oplev et rigtigt julemarked med spændende ting til gaver og julebordet. Nr. Søbys handlende og håndværkere står til rådighed med masser af udstillinger og salg.

Borgmester Erling Christensen åbner markedet

kl. 10.00

Nr. Søby skolekor kl. 10.15
Birgits danseinstitut/jazz kl. 15.00
Pia spiller trompet kl. 16.00
Luciaoptog kl. 17.00

Ind i mellem spiller Thomas harmonika.
Konferencier: Kresten.

Vi har også legestue og bamsetombola.
Der er kaffe, øl, vand, gløgg, æbleskiver m.m til rigtige markedspriser.
Overskuddet af julemarkedet går til nye stole.

**Nu breder
JuleBryggen
sig...**

Albani

Salen er klar

Gæsterne ser på

Thomas Hansen spiller

"Søster" med familien

Julemanden kom med gave Til Huset ved Juletræs festen 1987

Klaverdåb i Nr. Søby

Ved juletræs festen i Nr. Søby forsamlingshus stod der til deltagernes store overraskelse et flunkende nyt klaver. Klaveret er en gave, og da giveren har ønsket at være anonym, blev det ved den lejlighed præsenteret af sognepræst Claus Oldenborg.

Glæden var stor, da et længe næret ønske blev opfyldt, og nu står den "rigtige" indvielse af klaveret for døren. Det er på fredag den 25. marts - naturligvis i forsamlingshuset.

Klaverdåb er titlen på forårs festen med lokale kræfter fra Nr. Søby og Heden, og efter indledende fællessang og korsang og fremfører Annie Flege ved første del af klaverdåben salonstykker på klaveret. Herefter er der festligt sømandspotpourri ved Sømandsorkestret, gratis kaffebord, som forsamlingshuset er vært ved, visenumre og barber shop samt mere sømandspotpourri.

Endelig vil sognepræst Claus Olden-

borg, der også er aftenens konferencier, holde sin 'tale til klaveret', der nok skal blive flittigt brugt i fremtiden.

Afslutningsvis har Nr. Søby Koret, under ledelse af Ole Holtoug, sin anden afdeling, og der synges fællessang.

Forsamlingshusets bestyrelse arrangerer aftenen, og med det varierede sang- og musikprogram er der lagt til en hyggelig og festlig aften omkring det nye klaver.

Synge-sammen aften 28.4.1989

Nørre Søby Koret Dir. Ole Holtoug

Juletræ, 1989

Høstfest – 1991,
Der er dækket op

Dilettanterne
Underholder ved høst-
festen 1991

Klar til Bridgeaften 1991

I aktion

Klar til Banko 3.12.1991

Så går det løs

Bestyrelsen
Geert Hansen, Margit Faarup, Hugo Christensen, Dorte Pedersen, Peder Larsen

Opråb
Margit Faarup – Peder Larsen

Gevinster

Klar til Karneval 7.3.1992

100 års jubilæum 1993
Markeredes i flere afdelinger
Børneoptog fra skolen til Huset

Fest "som i gamle dage" 23.10.1993

Spillemandsgruppen "De Andre"

Reception 5.12.1993

Bestyrelsen

Henning B. Pedersen, Peder
Larsen, Leif Caspersen,
Dorte Pedersen, Hugo
Christensen, Jørgen Hansen,
Jørgen Jespersen

Bent Larsen fra
Albani
udbringer
Skål for Huset

Fastelavnsfest
13.2.1994

**Sognepræst Folmer E. Johansens høsttale
ved Nørre Søby Forsamlingshus' Høstfest
den 26. september 1995**
(i uddrag)

Til høstfest er vi indbudt
-forsamlingshuset står som vært
Og stegen mer' end anskudt,
Vort kød er mørt og skært!
Vi holder fest igen i år
For høsten er i hus nu,
Skønt få har lagt ét skår!!

Vi snakker vildt om høsten
Som om den er en del af os,
dog nøjes flest med røsten
at løfte – dyrket mos
på plænen, når det så'n går højt.
Natur er lidt for fremmed,
og landmandsliv er drøjt!

Man høster som man så'de,
Det si'r et smukt og gammelt ord,
Og det er vist nok både
Med og uden jord.
For høsten her og høsten pist
Er ikke kun for bønder,
Den er som livets gnist!

Det helt elementære
Er det, som høsten handler om;
Og vi kan endnu lære
At se hvorfra det kom,
Det der gav lykke i vort sind
Og tryghed i familien,
Som dengang rug'n kom ind!

Jo høsten er for alle,
For bybørn og for landbofolk,
Og derfor kan man kalde
Til fest – som glædens tolk!
For høst og fest skal følges ad,
Det giver gyldig mening,
Ja, fest gi'r liv – gør glad!

Høstfest **16.9.1994**

Sognepræst Folmer Johansen

Julemesse
26.11.1995

Gevinster

Lotteri, Peder Larsen, Dorte
Pedersen

Ved Julemessen 1996,

Iver Andersen fra Lokalarkivet medbringer gave til Huset: Et hidtil ukendt billede af det gamle hus på "Trekanten" fra omkr. 1900.

Borgermøde
9.10.1997

Julemesse,
Bamsetombola
Jørgen Jespersen
Jørgen P. Hansen

2000

Familien Godske, juledekorationer

FORMÆND FOR NØRRE SØBY FORSAMLINGSHUS

1893 - 1900	Møller Kresten Hansen	1942 - 1950	Gdr. Hans Nielsen
1900 - 1902	Gdr. Søren Nielsen	1950 - 1960	Mekaniker Frederik Ellegaard
1902 - 1903	Smed Hans J. Hansen	1960 - 1965	S.E. Veller Hansen
1903 - 1904	Pastor P. Wittrup	1965 - 1971	Herluf Munch Jensen
1904 - 1905	Gdr. Rasmus Madsen Lindely	1971 - 1973	Alfred Jørgensen
1905 - 1907	Gdr. Henrik Hansen	1973 - 1979	Jacob Skaarup
1907 - 1909	Gdr. Rasmus Madsen Lindely	1979 - 1981	Svend Holm (død 1981) Gunnar Kristensen
1909 - 1910	Lærer Chr. Mogensen	1981 - 1982	Jørgen Høegh Andersen
1910 - 1911	Gdr. Jens Chr. Jensen	1982 - 1983	Gunnar Kristensen
1911 - 1912	Gdr. N.P. Jochumsen	1983 - 1986	S.E. Veller Hansen
1912 - 1914	Gdr. Hans Madsen	1986 - 1987	Hugo Christensen
1914 - 1915	Gdr. Martin Kristensen	1987 - 1988	Johnny Andersen
1915 - 1916	Gdr. Jørgen Jørgensen	1988 - 1989	Jørgen Jespersen
1916 - 1918	Gdr. Mathias Nielsen	1989 - 1990	Margit Faarup
1918 - 1919	Hdlmd. Hans Peter Hansen	1990 - 1991	Kirsten Christensen
1919 - 1924	Sognefoged Rasmus Godske	1991 - 1992	Geert Hansen
1924 - 1927	Gdr. Mathias Nielsen	1992 - 1995	Hugo Christensen
1927 - 1936	Smed Alfred Herluf	1995 - 1996	Jørgen Jespersen
1936 - 1939	Vognmand Harald Christensen	1996 -	Peder Larsen
1939 - 1941	Gdr. Harald Madsen		
1941 - 1942	Gdr. Peder Hansen		

1971

Lokalarkivet for Nørre Søby Sogn gratulerer Nørre Søby Forsamlingshus.

Tekst: Aase Reffstrup - Foto: Knud Reffstrup og arkivfoto - Layout: Peter Albrekt